

Gyerekeknek

BEVEZETŐ

Szia _____ !

[Ide írd be a saját neved]

Én a pécsi címerről szöktem meg, hogy megmutassam neked a várost:

Megtaláltad a helyemet? Ott kellene feküdnöm a baloldali nő lábánál, ketten együtt a hűséget jelképezzük. A másik oldalon álló nőalak pedig az ipart jelöli. Ezt onnan tudjuk, hogy neki is vannak azonosító jelei, amik alapján felismerheted: ásót tart a kezében és egy méhkas van a lábainál. A címeren Pécs mellett állunk. A várost falak veszi körül, minden sarkon toronnyal. Szerinted melyik épülethez tartozik az ötödik torony? A háttérben az arany koronás hegy a Mecsek, jobbra az Aranyhegy, balra a Tettye látszik. Ezt a könyvet azért írtam, hogy egyedül, a barátaiddal, családdal vagy akár az osztályoddal felfedezhesd Pécsset. Hidd el, ha pécsi vagy, akkor is sok érdekes dolgot tudhatsz meg a városról a segítségemmel.

Érdekes adatokat és szórakoztató feladatokat gyűjtöttem neked össze Pécsről. A leg többre csak úgy találsz választ, ha bejárod velem a várost.

MIELŐTT ELINDULUNK, MÁRIS ITT AZ ELSŐ FELADATOD: ADJ NEVET NEKEM ÉS KÉRLEK KÜLDD EL NEKEM E-MAILBEN!

Most csak gondolatban megyünk el a Városházára, hogy a városhoz kötődő híres emberekkel találkozz. Felismered, hogy ki kicsoda az asztalnál?

Az orgonakészítő Angster József (1834-1918) nem volt pécsi, de élete első magyarországi orgonáját a pécsi zsinagógának készítette, a századikat pedig a székesegyháznak. Külföldön is híres volt, még a pápa is kitüntette.

Breuer Marcell (1902-1980) pécsi születésű világhírű építész és formatervező. A Bauhaus nevű német iskola és műhely mestere. Magyarországon sajnos egyetlen épülete sincs.

Janus Pannonius (1434-1472) pécsi püspök és az első ismert magyar költő. A Pannonius nevet ő választotta magának. Ezzel magyar származására utalt (hazánkat régen Pannóniának is hívták). Mátyás király korában élt és latin nyelven írta verseit.

Szent Mór (1000-1070) Pécs második püspöke. Jelen volt a tihanyi apátság alapítólevelének aláírásakor, amely az első magyar nyelven írt szöveget tartalmazza. A pécsi székesegyház építését is ő kezdte el.

Zsolnay Vilmos (1828-1900) kerámiaművész, nagyiparos. Amellett, hogy gyárát vezette művész és feltaláló is volt. Az ő találmánya többek között a pirogránit, és az eosin.

Victor Vasarely (1908-1997) világhírű festő. Képei kisebb-nagyobb mértani formákból, körből, négyzetből, háromszögből felépülő bonyolult szerkezetek. Messziről úgy látszik, mintha mozognának és kiemelkednének a háttérből.

EGÉSZÍTSD KI AZ ASZTALT EGY MAI HÍRES PÉCSIVEL! JELÖLD BE A TÉRKÉPEN AZOKAT A TEREKET ÉS UTCÁKAT, AMELYEK VALAMELYIKÜKRŐL KAPTÁK A NEVÜKET! Sokuknak szobrokat és emléktáblákat is állítottak.

PÉCS A SOKNEMZETISÉGŰ VÁROS

Pécsett nagyon sok különböző nemzetiségű ember él békeességben immár évszázadok óta. Különösen egy-egy háború után költöztek ide sokan más vidékekről, hogy segítsenek a város újjáépítésében. Gondoltad volna, hogy kétszáz évvel ezelőtt a lakosságának csupán egyharmada volt magyar anyanyelvű? Éppen ezért nagyon sok elnevezése van Pécsnek, csak én kicsit összekeveredtem, ami a nyelveket illeti. ÖSSZE TUDOD KÖTNI HELYESEN A VÁROS NEVEIT A MEGFELELŐ NYELVEKKEL?

SZLOVÁK
HORVÁT
NÉMET
SZERB
LATIN (KÖZÉPKORI ELNEVEZÉS)
LATIN (ÓKORI ELNEVEZÉS)
BEÁS CIGÁNY

ПЕЧУЈ VAGY PEČUJ
QUINQUE ECCLESIAE
SOPIANAE
FÜNFKIRCHEN
PEČUH
PÄTKOSTOLIE
PISJU

A német és a középkori latin elnevezés öt templomot jelent. Hol találkoztál korábban az öt toronnyal?

Korábban az egyes nemzetiségek egymáshoz közel, egy-egy városrészben laktak. Néhol a mai napig találkozhatasz jellegzetes épületeikkel: például a Tettyén a tipikus bosnyák házakkal, vagy Rácvárosban (a rác a szerbek régies elnevezése) a hatalmas, díszes kapukról felismerhető szerb házakkal.

Sokszor egy-egy városrész neve is őrzi, hogy régebben milyen nemzetiségű emberek laktak azon a környéken. Melyik városrész neve rejt horvát /német/bolgár/ ősi magyar gyökereket?

Honnan kapta a nevét az a városrész, amelyben te laksz?

KÉRDEZD MEG A SZÜLEIDTŐL, HOGY A TI CSALÁDODBAN VAGY A ROKONAIK KÖZÖTT MILYEN NEMZETISÉGEK TALÁLHATÓAK!

Az egymással élő nemzetiségek gazdagítják egymás kultúráját. Sokszor nem is gondolnánk, hogy egy gyakran használt szó, vagy étel eredetét valamelyik nemzetiség hagyományában kell keresni. Én például gyakran használom a hokedli (német), vagy a vánkos (szlovák) szót, mert igencsak szeretek lustálkodni. Ha pedig kajálok vagy piálok akkor cigány szavakat használok. A kedvenc ételmem pedig a csevapcsicsa (szerb, horvát) és a babostészta (német). Te tudsz még hasonló szavakat vagy recepteket? Kérdezd meg szüleidet, tanáraidat és küldd el nekem emailben kutatásod eredményeit!

VILÁGÖRÖKSÉG

A világörökség részének nyilvánított helyszínek az egész emberiség közös kincsei. Ezek a föld legértékesebb kulturális, azaz épített vagy természeti értékei. Vannak olyan világörökségi helyszínek, amelyek egyszerre természeti és ember alkotta területek. Ezek évszázadok alatt kialakult úgynevezett kultúrtájak. Magyarországon ilyen világörökségi helyszín például a Hortobágy.

Olyan helyek ezek tehát, amelyek annyira különlegesek és fontosak, hogy szeretnénk, ha az unokáink unokái is láthatnák őket és ennek érdekében meg is teszünk mindent. Megőrzésükért mindannyian felelősek vagyunk.

Arról, hogy mi kerülhet világörökségi védelem alá, a Világörökségi Bizottság dönt.

Talán azt már tudod is, hogy az egyiptomi piramisok és az amerikai Grand Canyon is ezen a listán van, de tudod-e, hogy a magyar természeti és kulturális kincsek közül mi tartozik ide?

KERESD MEG A KAKUKKTOJÁST:

Budapest Duna-parti látképe, Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai, Hollókő ófalu és táji környezete, Gázi Kászim pasa dzsámija, Az Ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság és közvetlen természeti környezete, Hortobágyi Nemzeti Park – Puszta, Pécsi ókeresztény sírkamrák, Fertő kultúrtáj, A tokaji történelmi borvidék

Minden ilyen helyszínen ezt a jelet láthatod:

A kör a világ természeti kincseit jelképezi, míg a belső alak az ember által alkotott értékeket.

Te mivel jelölnéd azokat a dolgokat, amelyek nagyon fontosak neked?

RAJZOLD LE ÉS KÜLDD EL NEKEM E-MAILBEN.

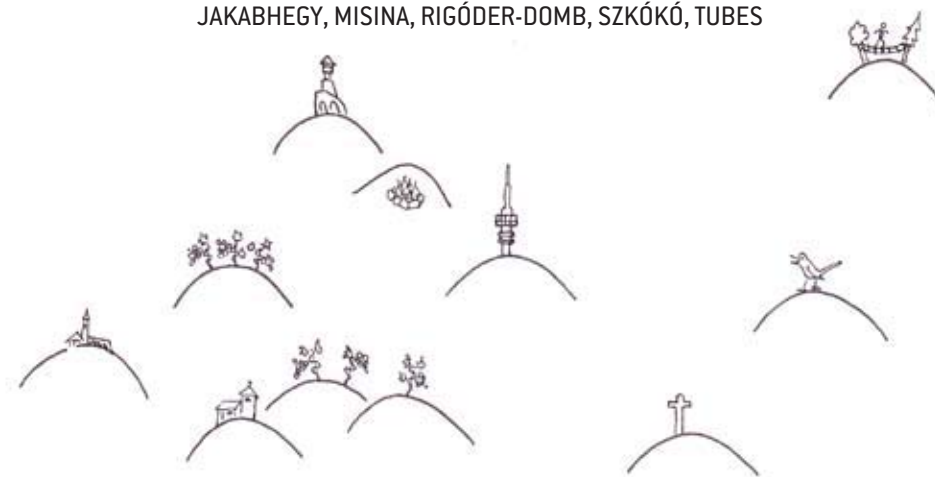
A zöld város

A MECSEK

Pécs nem csak gyönyörű épületeiről, hanem csodálatos természeti környezetéről is híres. A város egy része a Dunántúl egyik legnagyobb hegységén, a Mecseken terül el, melynek legmagasabb csúcsa a 682 m magas Zengő.

Felismered-e a hegyeket a rajzon? Egy-egy jellegzetes motívum segít a megfejtésben!

ÁRPÁDTETŐ, BÁLICS, DAINDOL, DONÁTUS, HAVIHEGY,
JAKABHEGY, MISINA, RIGÓDER-DOMB, SZKÓKÓ, TUBES

A Mecsekről gyönyörű a kilátás a városra.

Tudod, hol vannak az alábbi kilátók?

JELÖLD BE ŐKET A RAJZON!

ISTVÁN-KILÁTÓ, TV-TORONY, KIS-TUBES,

NAGY-TUBES, HAVI-HEGYI KILÁTÓ

A hegység olyan fontos szerepet játszik a pécsiek életében, hogy külön, egy a hegységre nyíló városkaput is építettek. A Mecsek-kaput azóta jelképesen a hegység bejáratának tekintik.

A MECSEK KINCSEI

A Mecsek híres csodálatos természeti értékeiről. Számos különleges, védett növény-, és állatfajjal találkozhatasz itt. Védetté a különleges, csak az adott helyen található, vagy ritka, veszélyeztetett növényeket és állatokat nyilvánítják. Ezeket a fajokat különösen óvni kell, sem háborgatni, sem elpusztítani nem szabad őket!

Sőt, a Mecsekben vannak olyan növények is, amelyek állatokról kapták a nevüket. (Én ezeket szeretem a legjobban.) Egyik virág szebb, mint a másik de vajon milyen színűek?
NÉZZ UTÁNA ÉS SZÍNEZD KI ŐKET TE MAGAD!

MAJOMKOSBOR, SZARVASBANGÓ,
LÓNYELVŰ CSODABOGYÓ,
PÉCSI ZERGEVIRÁG

Jellegzetes mecseki növény az úgynevezett medvehagyma is, mely minden év áprilisában lepi el a környék domboldalait. Nem csak szép, de nagyon finom is! Tudod milyen ételeket lehet készíteni belőle? GYŰJTS RECEPTEKET!

Nem csak a Mecsek élővilága gazdag és értékes, hanem a föld is igazi kincseket rejt. A Mecsek kőzetei jó minőségű kőszén és helyenként uránt tartalmaznak. A kőszén felfedezését a Lámpás-völgyhöz kapcsolódó legenda őrzi. TE IS MEGISMERHETED A MONDÁT, HA HELYESEN SORBA RAKOD A SZÖVEGRÉSZEKET!

Egyre mélyebbre ástak a fekete kövek után, sokszor éjjelente is. Így szükségük volt lámpásokra. A hegy tetején élő emberek éjjelente ezeknek a lámpásoknak a fényét látták, s ezért nevezték el a völgyet Lámpás-völgynek.

Nem talált egyebet, mint fényes, fekete köveket, de az ásástól úgy elfáradt, hogy megpihent.

A szegénylegény ezért aztán minden nap visszajárt oda, hogy újabb köveket gyűjtsön. A környékeliek közül is egyre többen követték példáját.

Tüzet rakott, s azt körülvette a fekete kövekkel. Lám, lám, a fekete kövek hamarosan izzani kezdtek, jó meleget árasztva maguk körül.

A monda szerint egy szegény favágó fia, megunva a sok nélkülözést, elkezdett kincs után kutatni a völgyben. Hallotta az idős emberektől, hogy éjjelente kékes lángot szoktak látni arrafelé, gondolta, utánajár a dolognak.

RAJZOLD LE A LEGENDÁT
ÉS KÜLDD EL NEKEM EMAILBEN!

KEDVENC KIRÁNDULÓHELYEIM

A Mecseken rengeteg izgalmas kirándulós hely van, ám ahhoz, hogy ezeket megtaláld, végig kell haladnod a társasjátékon. Játssz a barátaiddal, vajon ki ér majd először célba?

BABÁS SZERKÖVEK

A monda szerint a kiálló kövek nem mások, mint két ellenséges család kővé dermedt tagjai, akiken akkor teljesült be a szörnyű átok, amikor az esküvőjükre siettek.

JAKAB-HEGY

A Jakab-hegyen rengeteg a látnivaló. Ahhoz, hogy továbbhaladj, mindegyiket meg kell találnod, ám ehhez némi ügyességre lesz szükség.

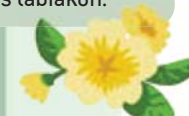

ÉGERTETŐ

Az Égertető nem csak gyönyörű kirándulós hely, hanem egy igazi kalandjátsszótér: a tornapályán különböző ügyességi feladatokban mérhetitek össze tudásotokat a barátaiddal.

TUBES

A Kis-Tubest és a Nagy-Tubest a város környéki erdő egyik legszebb sétánya, a Rotary tanösvény veszi körbe, ahol számtalan érdekes növényt láthatsz, és sok érdekességet olvashatsz róluk az ösvényen elhelyezett információs táblákon.

KISRÉT

A Dömörkaputól az egykori sípályán és szánkópályán át vezet az út KISRÉTRE. Vannak padok, tűzrakóhely és nagy tér a játékhoz, itt akár egy egész napot is kellemesen eltölthetsz.

ZSONGOR-KŐ

A legenda szerint Zsongor, a végvári vitéz kiszabadította menyasszonyát a török pasa fogságából, ám menekülés közben az örök meglátták és üldözőbe vették őket. Zsongor látta, hogy nincs menekvés, ezért lovával a szikláról a mélybe ugratott. Azóta hívják a helyet Zsongor-kőnek.

PÁLOS KOLOSTOR

A pálos rend az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, melynek Jakab-hegyi kolostorában a szerzetesek a világtól elzártan, szerényen, az imádságnak, a munkának és a tudásnak éltek. Ma már csak a romjai láthatóak.

KANTAVÁR

A Lámpás-völgy mellett található Kantavári romok egy szomorú legendát őriznek a vár egykori uráról, aki elvakult szerelme miatt saját fivérért gyilkoltatta meg.

SZÍNHÁZ AZ EGÉSZ VILÁG

A színházakban különféle darabokat játszanak, hol vidámabbat, hol szomorúbbat, hol zenészet, hol táncosat. Tudod-e melyik műfajt hogyan nevezzük? Párosítsd össze a műfajokat a megfelelő meghatározásokkal!

	Színészek helyett táncosok mesélik el a történetet, kizárólag a mozgás és a zene segítségével.
MUSICAL	Sokat nevetünk, mindig jó a vége.
OPERETT	Zenés darab, amelyben a színészek énekelnek és táncolnak is. Könnyűzenére épül, ezért gyakran a modern kor operájának nevezik.
TRAGÉDIA	Ebben a műfajban kizárólag csak énekelnek, a komolyzenei kíséretől pedig egy hatalmas zenekar gondoskodik.
BALETT	Vidám, könnyed énekes-táncos darab, jelentése kis opera, vagy operácska. A zene „komolyabb” mint a musicalben, de „könnyebb”, mint az operában.
TRAGIKOMÉDIA	
KOMÉDIA	
OPERA	Szomorú darab, ami sok esetben a hős halálával ér véget.
	Szomorú és vidám, egyszerre sírsz és nevensz rajta.

Pécsett több híres színház is található, és mindegyik egészen másfajta darabokat játszik. Ha egy-egy jellemző képpel kellene őket ábrázolni, szerinted milyenek lennének? ÉN KETTŐT LERAJZOLTAM, TE TALÁLD KI A MÁSIK KETTŐT!

PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ

Az ország egyik legjelentősebb színháza, műsorában minden klasszikus és modern műfajjal találkozhatasz.

HARMADIK SZÍNHÁZ

Ez egy úgynevezett kísérleti vagy alternatív (azaz másmilyen) színház, aminek nincs állandó társulata vagyis nincsenek olyan színészek és rendezők, akik éveken át csak itt dolgoznak. Gyakran szokatlan módszerekkel adnak elő itt darabokat.

HORVÁT SZÍNHÁZ

A Horvát Színházban, ahogy a neve is mutatja, elsősorban a Magyarországon élő horvátoknak játszanak darabokat horvátul.

BÓBITA BÁBSZÍNHÁZ

A bábszínház abban különbözik a „rendes” színházától, hogy itt bábokat láthatsz a színpadon. Legtöbbször vidám, gyerekeknek szóló darabokat játszanak

A színház azonban sokkal több, mint amit a színpadon láatsz. Egy egész kis világ rejtőzik a színpad mögött, melynek minden szereplője az előadáson dolgozik. Legismertebbek közülük a drámaírók és a színművészek, de a társulathoz tartoznak többek között a színigazgatók, a rendezők, a díszlettervezők, a jelmeztervezők, a maszkmesterek, a koreográfusok, a zenészek, a karmesterek, a sűgők, a kellékesek, a világosítók és a hangosítók – sőt, még a büfés néni is. Felismered őket a képen?

HÍRES PÉCSI GYÁRAK

Az 1850-es években sorra alakultak Pécsen a gyárak, üzemek, amelyek egyre több munkahelyet teremtettek a város lakói számára. Ezért sokan ideköltöztek, így a város folyamatosan növekedett, változott. Megépültek a hatalmas gyárépületek, valamint ezek közelében a dolgozók otthonai.

PEZSGŐGYÁR

A hírneves pécsi pezsgők gyártása Littke Lőrinc nevéhez fűződik, aki a Szent István téren építette fel a palotára emlékeztető gyárat.

SÖRGYÁR

A Pécsi Sörfőzde városunk legrégebb óta folyamatosan működő vállalkozása. A Mecsek hegység kincsét, a kiváló karsztvizet felhasználva 1848 óta készül itt a sör.

BŐRGYÁR

A Pécsi Bőrgyár a Höfler családi vállalkozásból nőtt ki magát, s az egykor pár fővel működő kis cég hamarosan több száz munkást alkalmazó gyárrá változott.

KESZTYŰGYÁR

A később világhírűvé vált Pécsi Kesztyűgyár alapját Hamerli János kesztyűkészítő műhelye jelentette, amelyet két évtized alatt sikerült jól jövedelmező, külföldön is ismert gyárrá fejlesztenie.

ANGSTER ORGONAGYÁR

Angster József korának egyik leghíresebb orgonakészítő mestere volt. Hangszerkészítő gyára a Mária utcában működött. Itt készült orgonákkal az egész országban találkozhatsz, emlékszel, hogy Pécsen hol található Angster-orgona?

DOHÁNYGYÁR

A pécsi dohánygyár nem magán kézműves műhelyből nőtt ki magát, mint a többi gyár, hanem állami kezdeményezésre jött létre az 1900-as évek elején.

Az említett gyárak közül ma már nem mindegyik működik (az orgona-, a kesztyű-, és a bőrgyár), hatalmas épületeiket azonban ma is láthatod a város különböző pontjain. Szerited melyik épület melyik gyárhoz tartozik?

Az ipar ma
Tudod-e, hogy most melyek a meghatározó gyárak a városban?
KÉRDEZD MEG SZÜLEIDET, TANÁRAIDAT VAGY KERESS RÁ AZ INTERNETEN!